

AB Hallstahem
Box 64
734 22 Hallstahammar

Beslut efter tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204)

Datainspektionens beslut

AB Hallstahem har behandlat känsliga personuppgifter i strid med 13 § personuppgiftslagen.

AB Hallstahems personuppgiftsbehandling har stått i strid med kravet på god sed i 9 § punkt b) personuppgiftslagen genom att behandlingen av känsliga personuppgifter inte stått i överensstämmelse med vad som föreskrivs i branschöverenskommelsen "Behandling av personuppgifter, inklusive kameraövervakning, vid uthyrning av bostäder".

Datainspektionen förutsätter att AB Hallstahem fortsätter det arbete som påbörjats i syfte att förhindra att personuppgifter fortsättningsvis behandlas i strid med 13 § personuppgiftslagen och branschöverenskommelsen.

Ärendet avslutas.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen har via media fått indikationer på att kommunala bostadsbolag, bl.a. AB Hallstahem (bolaget), behandlar personuppgifter om hyresgäster på ett sätt som strider mot bestämmelserna i personuppgiftslagen. De uppgifter som bolaget registrerat om hyresgästerna har enligt uppgift varit känsliga personuppgifter, enligt 13 § personuppgiftslagen.

Datainspektionen har inlett tillsyn mot bolaget, som har yttrat sig. I yttrandet anförs i huvudsak följande:

Bolaget har haft ett fåtal känsliga personuppgifter registrerade i hyressystemet. Dessa behandlade skäl för att hyresgästen skulle få anstånd med hyresbetalningen och inte bli uppsagd. Uppgifterna har lämnats per telefon eller vid personligt besök i samband med upprättande av avbetalningsplaner eller för att informera om orsaken till att man är sen med hyresbetalningen. I något fall har en blivande hyresgäst angett hälsoskäl vid ansökan om bostad.

Bolagets uppfattning är att hyresgästen är väl medveten om att uppgiften noterats och att man därmed har ett muntligt uttryckligt samtycke, dock finns inget skriftligt medgivande från hyresgästen. Information om behandlingen i samband med registreringen har inte lämnats.

Åtkomst till de känsliga uppgifter som fanns hade de tjänstemän som handlägger dessa ärenden.

De känsliga uppgifter som framkommit är nu gallrade ur systemet. Fortsättningsvis kommer skriftligt medgivande att begäras vid dessa tillfällen. Bolaget har inlett ett samarbete med dataleverantören för att i framtiden löpande kunna gallra uppgifter som inte längre är aktuella.

Bolaget har inga registrerade personuppgifter om lagöverträdelser.

Skäl för beslutet

Sammanfattning

Bolaget har behandlat känsliga personuppgifter i strid med personuppgiftslagen och branschöverenskommelsen. Bolaget har därefter gallrat de känsliga personuppgifter som funnits registrerade och infört nya rutiner i syfte att motverka felaktig personuppgiftsbehandling. Med hänsyn till detta finner Datainspektionen anledning att anta att bolaget fortsättningsvis kommer att behandla uppgifter i enlighet med personuppgiftslagen och branschöverenskommelsen. Datainspektionen kan komma att följa upp ärendet vid senare tillfälle.

Känsliga personuppgifter

Det är enligt 13 § personuppgiftslagen förbjudet att behandla känsliga personuppgifter, bl.a. uppgift om hälsa och etnicitet. Det är trots förbudet i vissa fall tillåtet att behandla känsliga personuppgifter, bl.a. om den registrerade lämnat sitt uttryckliga samtycke till behandlingen, enligt 15 § personuppgiftslagen. Det framgår av definitionen i 3 § personuppgiftslagen att ett samtycke är varje slag av frivillig, särskild och otvetydig viljeyttring genom vilken den registrerade, efter att ha fått information, godtar behandling av personuppgifter som rör honom eller henne. Ett samtycke ska således vara informerat.

Att hyresgästen har lämnat information om sin hälsa till bolaget innebär inte att hyresgästen därmed har lämnat sitt uttryckliga samtycke till att denna uppgift registreras.

Datainspektionen konstaterar att bolaget i flera fall registrerat känsliga personuppgifter om sina hyresgäster utan den registrerades samtycke. Bolaget har därmed behandlat känsliga personuppgifter i strid med 13 § personuppgiftslagen.

Krav på god sed

Av 9 § punkt b) personuppgiftslagen framgår att all behandling av personuppgifter ska ske i enlighet med god sed. Lagen ger utrymme för branschorganisationer att närmare utforma sådana seder. I syfte att skapa en gemensam god sed för behandling av personuppgifter på bostadshyresmarknaden har Fastighetsägarna Sverige och SABO i samarbete med Hyresgästföreningen tagit fram en branschöverenskommelse, "Behandling av personuppgifter, inklusive kameraövervakning, vid uthyrning av bostäder". Branschöverenskommelsen i sin nuvarande lydelse gäller sedan april 2010.

Det framgår av branschöverenskommelsen (s.7) att undantag från förbudet mot att behandla känsliga personuppgifter får göras om behandlingen sker med den registrerades samtycke. Vad sedan gäller sättet för inhämtande av samtycket sägs följande:

Endast den omständigheten att den registrerade har lämnat en uppgift innebär inte att samtycke finns. Samtycket ska vara uttryckligt. I en fastighetsförvaltning bör generellt tillämpas den ordningen att en känslig uppgift aldrig registreras utan skriftligt samtycke.

Av 15 § personuppgiftslagen framgår att ett samtycke ska vara uttryckligt. Ett uttryckligt samtycke kan vara såväl skriftligt som muntligt. Branschöverenskommelsens krav på att ett samtycke ska vara skriftligt går således längre än kraven i 15 § personuppgiftslagen.

Datainspektionen konstaterar att bolaget har behandlat känsliga personuppgifter utan att inhämta de registrerades skriftliga samtycke. Bolaget har därmed behandlat personuppgifter på ett sätt som avviker från vad som föreskrivs om inhämtande av samtycke i branschöverenskommelsen.

Vad branschöverenskommelsen innehåller om inhämtande av samtycke får anses ge uttryck för vad som betraktas som god sed. Bolaget får därmed anses ha behandlat personuppgifter i strid med god sed enligt 9 § första stycket punkt b) personuppgiftslagen.

Slutsatser

Bolaget har behandlat personuppgifter i strid med personuppgiftslagen och branschöverenskommelsen.

Bolaget har därefter gallrat de felaktigt registrerade uppgifterna ur systemet. Bolaget har infört nya rutiner och kommer fortsättningsvis att begära skriftligt samtycke vid registrering av känsliga personuppgifter. Ett samarbete har inletts mellan bolaget och dataleverantören för att löpande gallring av uppgifter som inte längre är aktuella ska kunna ske framöver.

Datainspektionen förutsätter att bolagets åtgärder kommer att förhindra att personuppgifter fortsättningsvis behandlas i strid med personuppgiftslagen och branschöverenskommelsen. Därmed saknas anledning att vidta ytterligare åtgärder med anledning av det inträffade. Ärendet avslutas, men kan komma att följas upp.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet skall ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Inspektionen måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fick ta del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Camilla Sparr